

lie. Naj to spremlja sreča, čilost in ljubav do slovenske dege in grude! Nato se čita razni dopisi: Tov. Družovič nam višje radi koncerta učiteljskih gojenecv in gojenj iz Maribora na 27. dan julija v Slatini. Isti se je pozneje tudi vršil ob leni udeležbi in splošni zadovoljnosti. Čita se dopis Zaveze, v katerem se naznanja, da se bode v počitnicah vršil shod učiteljskih društev radi organizacije — naj se določi takoj delegati. Pismo nas pozdravlja tov. in nadzornik Hinko Schell, ki se uradno zadržan ta dan ne more udeležiti našega zborovanja. Zapisnik zadnjega učiteljskega zborovanja se prečita in neizpremenjen odobri. Prav živahna debata se je vnela pri razgovoru o »Začetku šolskega leta jeseni ali Veliki noči.« Končno se sklene, da se glede ureditve tega vprašanja čaka na ukren višjega šolskega sveta, ki bo menda že v kratkem stvar rešilo in določilo enoten začetek vseh šol v Sloveniji. Seveda bi ta enotnost učinkovala z ozirom na krajevne razmere raznih šolskih občin gotovo ali vsaj tuhtam nepovoljno. Kongresa jugoslovanskega učitelstva v Beogradu se udeležijo prostovoljno tov. Hinko Šumer, Hugo Plhak in tov. Lavračeva, Leckerjeva, Jakliček in Straskova. Glede programa in podrobnosti v tem zletu odgovarja tov. Šumer. Zbirka društevnikov v namen tega potovanja — čez 100 dinarjev — se podeli novo prijavljenemu udeležencu. V slučaju nepriznanja ostane vsota društvu, ki prisopis s tem zneskom kot deležem k tvoritvi učil. Zborovanje Zaveze se vrši po najvišjih vestih v Mariboru ter se v ta namen določijo kot delegati tov. Miloš Verk in tov. Franja Vošnjakova — namestnika na tov. Šumer in Stritar. Sicer pa naj se udeleži večje število šmarsko-rogaškega učitelstva.

Predlog „ali naj se zamude čez 4 km oddaljenih otrok“ izkazuje — se pojasni. V tem slučaju bodimo previdni in po možnosti prizanesljivi — vendar pa ne smemo treti večjih renitenc tudi v tem oziru. S. popolnim preziranjem zamud oddaljenih, bi dotične le oduili šoli. Toraj — glei skuzi prste!

Kakor sploh v sedanjih učiteljskih zborovanjih — se je tudi tukaj danes splošno preresetavalo »javno učiteljsko kvalifikacijo«. Videli smo, da ima ista priatelj in sovražnik — seveda le v nekaterih točkah in potezah. Čitamo razne članke o tej zadevi in preudarimo stvar sami — gotovo pridemo do zaključka, da je ista te neka pridobitev učitelstvu v korist in ne pa v škodo. Zloraba voditeljske oziroma nadučiteljske moči in vellave na vsak način ni tako lahko mogoča — ker ima vsak posameznik nekaj vlogel v sodbo svojega vodje in pa tudi svoj zaslužek dela v šoli in izven nje. Sicer pa se bomo s tem časoma itak in prav gotovo sprijaznili. Ravno v tem se bo kazal značaj in resnična delavnost šolskih voditeljev, ki nam ostanejo v priaznem spominu. A nasprotno?! V Slatini se odprli učiteljski zdravdom. Da osnujemo trden temelj važnemu in obče koristnemu podjetju — se pripoča, da pristopamo z deleži. Delež se plača skupno 1000 K ali pa v obrokih. Končno smo določili še dan prihodnjega našega zborovanja — enoglasno so za prvo nedeljo v avgustu, in sicer zopet na Slatini — tedaj pa posetniki jugoslovanske prestonice z novicami na dan!

Učiteljsko društvo za ptujski okraj je imelo izredno zborovanje v Ptuiu dne 1. julija. Predsednik, tov. Ivan Klemenčič, je dobil — v naše veliko presenečenje — kot naš zastopnik v okr. šol. svetu odločilni dekret. Ta uradni akt se je izvršil, ker on ni več učitelj v ptujskem okraju, temveč v avtonomnem mestu Ptuiu. Radi tega smo si morali izvoliti novega zastopnika.

Tov. Klemenčiča smo izvolili učiteljskim zastopnikom pred 9 leti, ko je okr. šol. svet ptujski nauhuje deloval proti zavodnemu slov. učitelstvu. Takrat smo soglasno vzkliknili: »In moč. Ti boš na svojem mestu pravi mož!« Tov. Ramšak je govoril iz srca vseh navzočih, ko se je linaškemu tovarišu zahvalil za vrlo zastopstvo v okr. šol. svetu. Ko se je g. okrajni šol. nadzornik Flerš poslavljal očemu zastopniku v imenu predsednika okr. šol. sveta ptujskega zahvalil za mnogoletno uspešno sodelovanje v okr. šol. svetu, smo prešli k volitvi novega zastopnika.

Izvoljen je bil tov. Razbaud, njegov namestnik pa je tov. Lešnik. Upamo, da bo novoizvoljeni zastopnik stal linaško na braniku za naše koristi in za prosveto naroda kakor se je v svetovni vojni v službi slovanskega legionarja, linaškega izkazal.

Nato smo se bavili z resolucijo velikovskega in mariborskega učiteljskega društva. Sprejete so bile vse točke te

resolucije, samo glede 5. točke se je sklenilo predlagati vodstvu Zaveze, da stavi to točko na dnevni red letošnje delegacije, ker ima formalno ta govoriti o tej zadevi, ter pozove učiteljsko društvo za Maribor in bliž. okol. da postavi za to točko referenta. Po podajanju tov. nadzornika Flerša o odredbi višjega šol. sveta 14. VI. 1920 št. 6334, zadevaiočo usposobljenostno ocenjevanje učitelstva, smo sklenili, da se zborovanje, ki je bilo določeno za 5. avgust preloži na dan 12. avgusta.

Tov. blaziničarka je bila prav zadovoljna s tem zborovanjem, ker je nabrala mnogo članarine, uverjena je, da ti bode s prihodnjim zborovanjem možno zaključiti pobiranje članarine za tekoče društveno leto.

J. L.

Iz Jugoslavije.

— **Pazite na naše pravice!** Z veliko težavo si je učitelstvo priborilo svoje pravice glede šolskega nadzorstva, da naj se vzame nadzornike za ljudsko šolstvo iz vrst ljudskošolskega učitelstva, za meščanske šole iz vrst meščanskošolskega učitelstva in za srednje šole iz vrst srednješolskega učitelstva. Se se ni izvedlo to načelo v polnem obsegu, in že nam hočejo odvzeti komaj pridobljeno pravo. V nekaterih okrajnih šolskih svetih so predlagali za okrajne šolske nadzornike uradnike socialnega skrbstva, bivše učitelje, v enem okraju pa profesorja. **Značilno je, da so bili ti predlogi stavljeni iz neučiteljskih vrst.** Proti takim predlogom pa morajo zastopniki učitelstva vsikdar protestirati in pričakujemo od zastopnikov učitelstva, da bodo to storili tudi v višjem šolskem svetu. Učitelstvo bo gotovo odklonilo, da bi se mu za nadzornike postavljalo uradnike iz drugih kategorij, ker kakor se mu sedaj ponuja za nadzornike uradnike socialnega skrbstva, bivše učitelje, tako bi se znalo dogoditi pozneje, da bi se mu postavilo za nadzornika kakega železniškega ali poštne uradnika, ki je prešel od učitelstva k železnici ali pošti. Kdor je odšel od učitelstva v kako drugo kategorijo — ni več učitelj; učitelstvo pa ima v svojih vrstah dovolj sposobnih mož za nadzorniška mesta, zato odklanja že predloge takih, ki so zapustili naš stan, ker niso imeli več veselja do njega. Ti nam nadzorniki ne bodo! Z enako odločnostjo odklanja učitelstvo za ljudske ali meščanske šole one učitelje, ki ne pripadajo njihovi kategoriji in nimajo nobenega praktičnega upogleda v meščansko šolo. Posebno odklanja one, ki štejejo med profesorje in so šli služiti v drugo kategorijo šolstva. Meščanskošolsko učitelstvo, ki praktično deluje na meščanski šoli, se ne bo dalo nadzorovati od nadzornika, ki ima samo teoretičen izpit za meščanske šole, ni pa nikdar na meščanski šoli praktično deloval in nima praktičnega vpogleda v meščansko šolo. Tudi nadzornik za meščanske šole naj bo vzet edino iz pravih vrst meščanskošolskega učitelstva, ne pa iz onih, ki imajo samo teoretičen izpit za meščanske šole, na katerega se sklicujejo le kadar jim kaže. S tem se čuti zapostavljeno vse učitelstvo, ki praktično deluje in službuje na meščanskih šolah!

— **Izprememba naslova.** — Opozarjamo vse naše organizacije, okrajna društva i. t. d., da se naziva naša pokrajinska organizacija odslej edino pravilno **Udruženje jugoslovanskega učitelstva v Beogradu.** — **Poverjeništvu Ljubljana.** Posluževati se je torej samo tega naslova. Pokrajinsko središče je kot poprej Ljubljana, kamor je tudi v bodoče nasloviti vse dopise.

— **Izjava:** Glede resolucij, sprejetih na izrednem zborovanju ljub. učit. društva, je priobčil „Slovenec“ notico, v kateri pravi, da so bile **dolgozne resolucije naročene.** Podpisani odbor javlja, da je popolnoma samolastno na inicijativo iz odbora samega sestavil resolucije in sklenil takoj sklicati izredno zborovanje. Odbor ljubljanskega učit. društva, dne 7. julija 1920.

— **Višja pedagoška šola.** V ministstvu prosvete je izgotovljen načrt glede ustanavljanja višjih pedagoških šol za izobrazbo učitelstva, učiteljskih šol, šolskih nadzornikov in učitelstva meščanskih šol. Število takih šol, kakor tudi kraj in čas, kje in kedar se odprti, določuje minister prosvete po zaslišanju glav. pros. Saveta, a principiuelno samo v onih mestih, kjer je univerza ali filozofska fakulteta. Učna doba traja dve leti za kandidate meščanskih šol, za ostale pa tri leta. Ves učni načrt, grupacije predmetov določijo minister prosvete v sporazumu z glav. pros. Svetom. Sprejemali se bodo potom natečaja taki prosilci, ki so položili praktični (t. i. usposobljenostni) učiteljski izpit s prav dobrim uspehom, a niso stari nad trideset let. Koncem vsakega šol. leta bodo kandidati polagali izpite in na koncu

vse učne dobe takozvani diplomski izpit. Kandidati, ki bi ob končanem prvem letu ne pokazali dovolj uspeha, izgube pravo na nadaljevanje svojega študija. Za praktično stran učiteljskega izobraževanja bodo služile posebne vadnice, ki bodo obstojale pri vsaki višji pedagoški šoli. Razume se samoposebi, da bode učitelstvo, ki bode obiskovalo pedagoško šolo, uživalo svojo redno plačo in tudi vse druge eventualne ugodnosti, ki jih bode deležno ostalo učitelstvo v aktivni službi.

— **Učiteljska vojaška služba.** Listi poročajo: Ministrstvo prosvete je izdelalo naredbo, po kateri bodo vsi absolvirani učenci učiteljske službi v vojski v času šolskih počitnic. Po tej uredbi se priznava vsem učiteljem vsja plača tudi za čas, ki ga bodo služili v vojski.

— **Vsi častniki in aspiranti-invalidi,** ki so svojčas vložili prošnjo za sprejem v Jugoslovansko armado, pa še niso bili do sedaj sprejeti se pozivljajo, da v najkrajšem času pošljejo svoje natančne naslove s potrebnimi vojaškimi podatki (rojstno leto, čin, polk, četa, kraj ranjenja: čas kdaj je kdo prošnjo vložil in kje etc.) „Splošni organizaciji vojnih invalidov, centrala v Ljubljani“, Gosposka ulica št. 3. Ker je zadeva nujna radi tozadevne intervencije pri ministertvu za vojno morarico v Beogradu, je v interesu vsakega posameznika, da se čimprej odzove. Oni častniki, oziroma aspiranti-invalidi, ki se še niso priglasili organizaciji, naj to takoj store, ker se na neorganizirane člane ni mogoče ozirati. — Centralni odbor.

— **Koncert šolske mladine v Hrastniku.** Na dan godu Njeg. Velič. kralja Petra je priredila tovarišica Milka Umbergerjeva v hrastniški dekliški šoli s svojimi učenkami koncert, ki je nudil užitka kakor ne vsak tudi odrasel zbor. Deklice (V.razred) so zapele najprej četverglasno himno „Bože pravde“, nato so peele še druge četverglasne pesmi kakor: Förster: „V hribih se dela dan“, Beethoven: „Sveta noč“, Mašek: „Pri zibel“, Förster: „Sarafan“, J. Aljaž: „Triglav“, A. Hajdrih: „Slava Slovenem“ — ne samo glasovno pravilno ampak tudi s finim predavanjem. Prosili smo vedno in vedno, da so nam deklice posamezne pesmi ponavljale. Pred vsako pevsko točko so nastopale posamezne deklice s primernimi deklaracijami, ki so uvajale v duh pesmi, ki se je nato zapela, kakor: A. Askerc: „Solnce“, S. Gregorčič: „V mraku“, S. Jenko: „Naše goré“, S. Gregorčič: „Soči“, „Naš čolnič otmimo“, Grošjeva: „Uspavanka“. — ena izmed učenk pa je pripovedovala odlomek iz Meškove slike „Mat“, — „Lepa pesem dviga človeka, vpliva na duha in srce, vzgaja k plemenitosti. Take vzgoje je še posebno treba v današnjih časih, ko si stoje ljudje nasproti v hudem boju, stanovskem in strankarskem, ko vidijo v svojem nasprotniku samo sovražnika. Da se omili ta boj, vzgaja šola mladino k samostojnemu, treznemu presojanju, k spoštovanju do sočloveka brez ozira na stan, stranko, narodnost, vero, — spoznavanju vsega lepega, dobrega, plemenitega, k marljivemu, vztrajnemu delu. Le taka vzgoja more voditi našo mladino po pravi poti in tako vzgojeni državljani bodo vedno dobri sinovi in hčere naše majke Jugoslavije.“ V tem smislu je zaključila gđ. Umbergerjeva prireditelj, deklice pa so še zapele „Lepa naša domovina“. Naši vrli delavni tovarišici moremo samo čestitati na njenih uspehih, ki so ji najlepše plačilo za njen trud obenem z zavestjo, da je njeno delo posvečeno naši ljubljani domovini.

— **Smrtna kosa** je posegla zopet v družinski krog ljubljanskega učitelstva in je ugrabila tov. Schiffrju in Smrdelju soprog, tov. Andreju Škulju pa sinčka. Vsem prizadetim naše sožalje!

— **Ožbald Pustišek** št. Dne 12. t. m. je premislil no dolgotrajni boleznj v svojem službenem mestu na Svetini pri Celju tovariš šolski vodja Ožbald Pustišek. Tovariš Pustišek je deloval v Svetini celih 14 let neumorno in vestno. Bil je tamošnjemu ljudstvu odkrit najboljši svetovalec in učitelj, zato na ga je čislalo in ljubilo ter se mu skusilo izkazati hvaležnega o vsaki priliki. Kljub težavnj poti do Celja se je marljivo udeleževal učiteljskih sestankov, manikal ni na nobenem zborovanju, kar nai bo zrel marsikaterim mlajšim. Pogreb je pričal, kako spoštovan je bil pokojnik. Prišli so vaščani skoraj polnoštevno, prihiteli pa so tudi stanovski tovariši, da skazejo poslednjo čast niemu, ki ni poznal družega razvedrila, kot nesebično požrtvovalno delovanje v korist svojim občanom in izročeni mu mladini. Da je bil v vsakem oziru blaga duša ter velespoštovan in priljubljen, katerega so otroci ljubili in spoštovali občani, nam pri-

čajo besede njegovega izvrstnega sotrudnika in priatelja domačega župnika, ki se je v imenu hvaležnih občanov poslavil za vedno v vznesnem grobnem govoru, da se je zarosilo sleherno oko. Ob odprtem in svežem grobu pa mu je izkazal tudi naš nadzornik, tov. Černei, zadnjo čast. Orisal je Pustiška kot izbornega, pridnega ter nenadomestljivega svetovaleca. Svetinčani in tudi učitelstvo za bodo bridko pogrešali, a gotovo ohranili v najlenšem spominu. Počival dragi tovariš, ki si toliko trpel, sladko in snival mirno spanje v tistem grobu tik svoje žene na gorskem pokopališču v divni ljubljani Svetini! — Z.

— **Društvu „Jubilejska samopomoč“** je treba poslati za 63. in 64. smrtni slučaj (Jos. Bregar in ga. Frančiška Smerdeljeva). Člani prejmo položnice z napisanimi zneski za gornja slučaja in eventualne zaoštanke.

— **Članarina in darila za učiteljski konvikt.** Učiteljsko društvo za marenbrežki okraj v spomin g. ravnatelja Henrika Schreinerja K 200. — Gg. Ivan in Milica Korenčan iz Ljubljane K 100 mesto venca na krsto prerano umrle gospe Franje Smerdeljeve. — Učitelstvo z Rake na Dolenjskem, in sicer: Janko Golob 10 K, Janko Pogačnik 10 K, Milka Vovk 6 K, Zinka Peršič 6 K, Lojzka Weiss 6 K in Malka Malenšek 6 K. — Prof. dr. Ljudevit Pivko iz Maribora 50 K kot prebitek potnih stroškov od marenbreškega učiteljskega društva. — Učiteljsko društvo za cerkniški in loški sodni okraj v Begunjah K 140 kot odpadli delež 7 učnih oseb, ki se niso udeležile skupnega obeda na dan okr. učit. konference. — Hvala!

— **Vrli naš starosta — sosed Jože Dobnik,** ki vživa svoj zaslužen pokoj na Fonikvi, še vedno ni zarustil bolniške postelje. Zdravstveno stanje se mu je v zadnjem času precej poslabšalo. Iz srca mu želimo in trdno upamo, da ne boide še za tov. Osvaldom ter se mu skoraj povrne dragoceno zdravje, da ga moremo čilega in veselega pozdraviti v svoji sredi. Vedno je bil delaven in živahen v delanju in besedi, da ga čislajo tovariši in njegovi občani kot svojega »očeta“.

— **V št. Vidu pri Grobelnem** se je dne 15. julija vnelo ca. 120 stotov tremog. ki leži v shrambi pod šolskim posojem. Ogenj oziroma razvijanje plina je bilo v skladu gotovo že par dni: v torek pa je vst plinasto dušec dim kazal nevarnost. S pomočjo občinstva in večjih učencev se je po trirurnem napornem delu odstranila nevarnost. Na lice mesta je prihitela tudi obveščena požarna bramba iz Šmarja. Sicer je bila nevarnost že odstranjena — vendar na zaslužio požarniki zahvalo, ker se res hitro odzovele klicu »Na pomoč“.

— **Himen.** Poročil se je tovariš Ciril Mikl, učitelj v Ljutomeru z gđ. Rezikio Seršenovo iz Ljutomera. Novoporočencema naše iskrene čestitke!

— **Razpis nadučiteljske službe v Zgornji Šiški.** Na trirazredni ljudski šoli v Zgornji Šiški je razpisana nadučiteljska služba do 10. avgusta t. l. Prošnje je vlagati pri okrajnem šolskem svetu v Ljubljani.

— **Učiteljska gospodarska in kredina zadruga v Celju.** registrovana zadruga z omejeno zavezo ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 1. avgusta 1920 ob 8. uri zjutraj v okoliški šoli v Celju s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1919. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1919. 4. Volitve v načelstvo in nadzorstvo. 5. Slučainosti.

— **Deška in dekliška meščanska šola v Trzinu** se razširi s šol. letom 1920/21. v dvorazredno. V prva razreda se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili s povoljnim uspehom 5. šolsko leto. Po celem Gorenjskem se za meščansko šolo v Trzinu živo zanimajo in povprašujejo no dijaških stanovanih, ki se v Trzinu prav lahko dobe z dobro, domačo hrano in, kar je glavno, po primernih cenah. Vsem, ki nameravajo dati svoje sinove in hčere v Trzin, pa so radi stanovanja v zadreci, bo ravnateljstvo rado pomagalo. Osebo zapisovanje v I. in II. razred se vrši 14. septembra 1920 od 9.—12. Pismenemu priglasu pa naj se priloži izpričevalo in domovinski list. Pripomniti je še, da se na šoli uči poleg obveznih predmetov neobvezno nemščina, gosli in klavir. Pouk v neobveznih predmetih je brezplačen. Ravnateljstvo.

— **Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani** je podaljšala rok za predložitev proračunov za l. polletje 1920 za en mesec, ker je v pripravi sprememba zakona glede višine vračunljivih delavskih zaslužkov. Proračuni se bodo razposlali strankam koncem julija in se morajo predložiti najkasneje do 14. avgusta 1920. Samo ob sebi umevno

se bodo zamudne obresti predpisovale šele za čas od 15. avgusta 1920 naprej.

— **Maturanti mariborskega učiteljskega iz 1. 1910!** Letos obhajamo 10 letnico mature. Umestno bi bilo, da bi jo obhajali, in sicer o priliki zborovanja Zavezine delegacije v Mariboru. Kdor se s tem predlogom strinja, mi naj blagovoli to po dopisnici naznaniti, da ukrenem potrebno! S pristranskimi tovariškimi pozdravi Fran Golež, nadučitelj v Stranica p. Konjice.

— **Konjiški okraj.** Za potni sklad (Uč. kongres v Beogradu) so darovali: Po 20 K: Serajnik Lovro, Serajnik Božena, Koser Rudolf, Peterca Marija, Osana Marija, Lehrmann Marija, Pleško Mara, Berč Katka, Berč Alojzij; po 15 K: Skok Vilma, Skok Ela; po 10 K: Kržič Janko, Golež Roza, Sernčar Minka, Ravbar Ivan, skupaj 250 K, zadnjič izkazanih 160, toraj skupno 410 K. Fran Golež.

— **Slovenska šolska Matica.** Publikacije za 1. 1919 so razposlane. Povzeto poštino naj poverjeniki razdele na člane in jo tudi od njih iztirjajo. Zaradi visokih tiskarskih stroškov smo morali članarino za 1. 1920 zvišati na 20 K. To naj vzamejo gg. poverjeniki na znanje in v ravnanje.

— **Grobčno.** Veselica, ki jo je priredila Cir. Metodova podružnica za Grobčno in okolico 4. julija, je uspela jako dobro. Ima 2900 K čistega dobička, ki se je odposlal glavni družbi. Vsem, ki so prispevali k dobremu obisku, se najlence zahvaljuje odbor.

— **V gospodinski tečaj za ljudske učitelje v Marjanišču,** ki traja od 19. julija do 22. avgusta, so bile sprejete sledeče gg. učiteljice: Ahačič Jospina, Dragatuš, Kratnar Marija, Kamnik, Rogl Slavka, Boštanj, Vencelj Slavica, Ljubljana, Štrumbelj Pavla, Gor. Sušice, Dokler Marija, Trbovlje-Voda, Brišnik Ana, Orlavas p. Vransko, Klun Nežika, Kušelj ob Kolpi, Nadler Nežika, Ribnica, Sušnik Franja, Iškavas, Divjak Marija, Dob. Bukovec Ljudmila, Črnomelj, Vardjan Amalija, Metlika, Pirkovič Roza, Kostanjevica, Šeme Helena, Polica, S. Ignacija Kerin, Smihel p. Novomesto.

— **Kmetijskega tečaja na Grmu,** ki traja od 19. julija do 15. avgusta, se udeležujejo sledeči gg. učitelji: Kosin Miroslav, nadučitelj, Igavas pri Cerknici, Barle Konrad, nadučitelj, Metlika, Mikolič Ludovik, učitelj, Črnomelj, Peterlin Alojzij, nadučitelj, Kočevje, Rostohar Karel, nadučitelj, Cerklje, Grčar Tit, nadučitelj, Tržišče, Jevnikar Lovro, nadučitelj, Št. Vid pri Zatičini, Klanšek Vinko, nadučitelj, Trebelno, Dermelj Mirko, nadučitelj, Višnjagora, Slapšak Julij, nadučitelj, Moste pri Ljubljani, Primožič Ivan, nadučitelj, Mekinje pri Kamniku, Rupret Vinko, učitelj, Zalag pri Ljubljani, Kočevar Franc, nadučitelj, Birčna vas, Koželj Ludovik, nadučitelj, Št. Peter pri Novem mestu, Dogal Ciril, nadučitelj, Dvor p. Straža, Koželj Alojzij, učitelj, Bled.

Neodrešena domovina.

— **Anton Vovk †.** V petek, dne 9. t. m. je umrl v tržaški bolnišnici tov. Anton Vovk, učitelj na slov. privatni šoli pri Sv. Jakobu v Trstu, v starosti komaj 27 let. Po maturi je služboval nekaj let pri slov. odvjetniku dr. Pretnerju, nato je stopil v učiteljsko službo na Družbini šoli pri Sv. Jakobu. Pozneje je bil imenovan za voditelja Ciril-Methodove šole v Krmini, po italijanski okupaciji pa je prišel ponovno v Trst, kjer je poučeval na gori omenjeni šoli do svoje prerane smrti. Pokojni A. Vovk je bil izborni učitelj, dobra slovenska duša, skromen in tih; hotel je izkoristiti svoje življenje, z veliko marljivostjo in vnuem se je poprijel ljubljene predmeta: glasbe. Na konservatoriju Tartini, kjer se je učil na klavirju, je dovršil 4. letnik z odliko. V Vramovi šoli za gosli, katero je tudi posejal, dosegel je velike uspehe. — Bratoma tovarišema Ivanu in Karlu ter vsem preostalim iskreno sožalje, pokojnemu Antonu pa slaček pokoj!

— **Preganjanja učitelstva.** Italijanske šolske oblasti, zaslepljene od strasti nacionalističnega šovinizma, so začele segati po posameznikih v učiteljskih vrstah in jih biti s krivično roko nasilja menda zaradi vestnosti, s katero opravljajo slov. učitelstvo v šoli svojo kulturno nalogo. V zadnjem času so začele prestavljati protizakonito razne učitelje, da se tako maščujejo za njihovo kremenito značajnost in da morda ugodijo ob enem željam posameznih fanatikov. Sedaj je padla njih nasilna roka na tov. A. Hreščaka, šoskega voditelja v Lokvi pri Divači, kateri je „iz službenih ozirov“ prestavljen daleč med hribe, na Vojsko nad Idrijo. Vprašanje seveda je, ali se bo tov. Hreščak uklonil tej nasilni namestitvi ali ne.

— **Zveza jugoslovenskih učiteljskih društev v Trstu** zboruje v dneh 5. in 6. avgusta s sledečim vzporedom: Prvi dan.

1.) Ob 8. uri seja upravnega odbora, 2.) Po seji posvetovanje odsekov, 3.) Ob 16. uri delegacijsko zborovanje. Drugi dan, Ob 11. uri javno zborovanje vsega učitelstva Zveze po dnevnem redu, kakor ga določi delegacija. Dne 7. in 8. avgusta je določen izlet v Benetke, kjer si bo učitelstvo ogledalo mednarodno umetniško razstavo.

— **Za goriško in istrsko učitelstvo.** Delegati učit. društva „U. M. N.“ (oddelek za Primorje), zbrani v Trstu dne 20. junija t. l. so sprejeli sledeče sklepe: 1) Prizade deželne oblasti (istrska in goriška) naj v najkrajšem času uredi ekonomsko stališče istrskega in goriškega upokojenega učitelstva. 2) Upoštevajoč neznosne razmere v katere je zašlo učitelstvo Istre in Goriške, ki ni bilo deležno od 1. maja 1919, sem nobenih poboljškov in sklicujoč se na konkordat, sklenjen v januarju 1920, zahteva, da se skliče nemudoma komisija, sestavljena iz odposlancev vlade in pa posameznih učit. organizacij, ki naj uredi prejemke v soglasju s splošnim podražanjem vseh življenjskih potrebščin, a obenem naj se nakažejo učitelstvu mesečni predujmi v sledeči izmeri: a) 200 L za ne-oženjene (neomozene); b) 250 L za učitelje (ice) z 1 ali 2 družinskima članoma; c) 300 za one, ki imajo več ko 2 družinska člana. Toliko definitivna ureditev, kolikor tudi predujmi naj se nakažejo za ves čas od 1. januarja 1920.

— **Učitelstvo sežanskega okraja** je zborovalo dne 10. junija t. l. na Opčinah: predsedoval je tov. Albin Strekelj. Zborovanja se je udeležilo lepo število tovarišev in tovarišic. To je vse hvale vredno, zakaj razen izjemoma zadržanih, kateri so se tudi oprostili, so se vsi odzvali povabilu na tako važno zborovanje. Nekdaj obstoječe »Učiteljsko društvo za sežanski okraj«, je bilo pred šestnaestimi meseci potom oblasti razpuščeno: zato je bilo treba poskrbeti, da se učitelstvo zopet združi. — Na zborovanju smo si najprej izvolili provizorični odbor, kateri je sprejel nalogo, da sestavi oziroma preuredi pravila nekdanjega društva v zmislu sedanjih razmer in jih čimprej predloži oblasti v potrdilo in odobritev. — Tako smo postavili društvu zopetni temelj. Nato je predsednik omenil »Delavsko zbornico in vstop vanjo. Glede razpravljanja o tej stvari je predsednik dal besedo tov. Hreščaku. Tov. Hreščak i obširno poročal, kaj je pravzaprav »Del. zbornica« poročal c nalogah in dolžnostih »Delavske zbornice«, katere zastopa interes vseh razredov, podpira delavsko maso moralno in fizično ter li je nekaka predstraža k evoluciji na splošno, zakaj »Del. zbornica« štiti izkoriščane in zatirane, ne da bi se spodbujala ob narodnost. To je tisti vzvišeni čin, katerega zmoro edino »Delavska zbornica«. — »Res je, — je rekel tovariš — morda se nam bo v narodnem oziru godila krivica, ali od »Delavske zbornice« bomo zahtevali in ona bo posredovala, da odpravi eventualne krivice in difference: ona nam bodi tisti pravičen sodnik, ki sodi vestno in pravično!« Pri glasovanju se je izjavilo vse učitelstvo enoglasno za pristop v »Delavsko zbornico«.

— **Tržaško učiteljsko društvo** je zborovalo v torek, dne 6. t. m. na Opčinah. Zborovanja so se udeležili kot gostje mnogi učitelji in učiteljice iz sežanskega okraja. Prva točka dnevnega reda je bila izvolitev delegatov (ini) za delegacijsko zborovanje »Zveze«, ki se bo vršilo v avgustu mesecu v Trstu. Predsednik tov. Daneu otvoril zborovanje, pozdravi vse navzoče, posebno še tovariše-goste in se spomni v tonih besedah nokojnega tovariša Josipa Korena, bivšega voditelja šole na Proseku. Prehajajoč na dnevni red opozori navzoče, da ima društvo glasom »Zvezinih« pravil pravico, da izvoli 15 delegatov(ini). K sledeči točki dnevnega reda povzame besedo tov. Germek predsednik »Zveze«, ki opozori učitelstvo na razne slučaje težkih preganjanj posameznih tovarišev od strani šol. oblasti, ki pomenijo neko brezpravno razdobje, v katero je nenadoma zašel naš stan. Učitelstvo, ki je izpostavljeno tem udarcem, mora protestirati in to še posebno zato, ker imajo ti ukrepi oblasti samo politično ozadje in trpe pri tem popolnoma nedolžni ljudje. — Predlaga tozadevno resolucijo, ki naj se predloži kompetentnim faktorjem. K besedi se oglasi tov. Pahor, ki posebno temeljitno osvetli zadnji slučaj nezakonitega premeščenja tov. A. Hreščaka iz Lokve. Tovariš Hreščak je žrtev nasilja, ki mu ga je storila deželna oblast na podlagi neugodnih informacij, ki jih je bila svoj čas izdala vojaška oblast. Predlaga k resoluciji, ki to je predlagal predgovornik nekatere dodatke, kar vsi pričuhoči odobrili in se snretno končno enoglasno resolucija na Gen. civ. komisariat.

— **Občni zbor Učit. društva za postojnski okraj.** Dne 2. julija t. l. se je vršil v šoli v Postojni ob 10. uri dopoldne iako

dobro uspeli občni zbor »Učit. društva za postojnski okraj«. Obisk je bil kljub slabemu vremenu polnoštevilčen. Predsednik tov. J. Šraj je v svojem pozdravnem govoru izrazil svoje veselje nad tako lepim številom udeležencev, predstavil je vladnega zastopnika okr. šol. nadz. g. Kocijančiča ter je izrazil svoje, kakor tudi vseh zborovalcev in zborovalcev posebno veselje, da se je občnega zbora udeležil tudi naš vrli bolevnik tov. A. Germek, predsednik »Zveze«. Vsi udeleženci so ga burno pozdravili. Predsednik poudarja, da je le v organizaciji moč in zato bo tudi učitelstvo le tedaj zmagovalo, ako bo sleherni zastavil vse svoje moči za procvit šole in izboljšanje svojega stanu. Od zadnjega občnega zbora je društvo zelo napredovalo. kaiti društvo in organizacija štejeta 98 aktivnih učiteljev in učiteljic ter 6 upokolenecv, torej razum 2 ali 3 žalostnih izjem, celokupno učitelstvo našega okraja. Društvo samo pa šteje 87 aktivnih učiteljev in učiteljic in 3 upokolenecv. Društvo je forei od svojega početka sem sedaj najmočnejše. Društvo oz. odbor je po velikem trudu dosegel izenačenje 10 % voinodrag, doklade. Odbor je tudi zaprosil skupno z ložakiškim okraj, učiteljskim društvom pri gen. civ. komisariatu, da se učitelstvu z ozirom na to, da je prevzel vsa dela bivšega dež. odbora kranjskega, Goriški dež. odbor, v čigar upravno področje spadata zato sedaj tudi šolska okraja Logatec in Postojna, nakažejo našemu učitelstvu s 1. majem 1919, take opravilne doklade in stanarine, kot jih preijema goriško učitelstvo. Rešitve še do danes ni. Glede pristopa učitelstva postojnskega okraja k »Delavski zbornici« se je vnela daljša debata, v katero so posegali s krenko besedo zlasti tov. predsednik. Požar in Lampret. Tov. Kmet izjavi v imenu učitelstva vinavskega sodnega okraja, da je to za pristop, ker vidi omenjeno učitelstvo v »D. z.« veliko koristilico za šolstvo, zlasti še za zatiranje slovensko šolstvo. Tudi tov. Germek poudarja ponovno, da moramo pristopiti, ako hočemo veljati kot moč pred oblastjo. — Zlasti kremenito je poudarjal solidarnost delavstva z učitelstvom. Sledilo je glasovanje po listkih. Izid glasovanja je bil nepričakovan — 80 glasovnic z »Da« in le 2 z »Ne«. — V novi odbor so bili izvoljeni: Šraj Janko, Požar Vl., Lampret Fot., Kenič, Kopač L., Čenčič J., Kmet H. — Za namestnike pa Horvat, Burnik ter Volk. Ker bo morda dež. učit. konferenca v Trstu meseca sept. prosi g. nadz. da bi občni zbor imenoval dva delegata. Izvoljena sta bila tovariša Šraj in Vadnal. Pri slučajnostih je mnogo tovarišic in tovarišev izrekli svoja mnenja napram čudni razvrstitvi službenih prejemkov. Vladni zastopnik g. okr. šol. nadzornik pove, da se službena leta štejejo od dneva prve nastanitve in ne od definitivnosti. Vsako nepravilnost glede službenih prejemkov bo skušal urediti pri oblastih odbor, do katerega naj se sleherni obrne. Udeleženci, zlasti tov. Vl. Požar, so se spomnili žalostnega položaja upokolenecv. Tudi za to se hoče društvo zavzeti. Glede predložitve novih učnih načrtov je bila sprejeta sledeča resolucija: 1. Nemogoče je sestaviti podrobni učni načrt v zmislu predlaganega učnega načrta v tako kratko odmerjenem času. 2. Potrebno je za vsako kategorijo šol sestaviti posebel enotne načrte in ti naj se, na zato nalašč sklicani uradni konferenci, še enkrat pretresejo in odobre od vsega učitelstva postojnskega okraja. 3. Dosedanje knjige naj ostanejo v rabi toliko časa dokler se ne sestavijo nove. Zato se predloži dosedani predelani učni načrti. Ob pol 4. uri dopoldne je predsednik zaključil zborovanje.

Šolske zvezke ima Učit. ti. skarna zopet na razpolago in sicer L-1 do L-5, L-11 in L-12. Šolskim vodstvom priporočamo, da jih naročajo za novo šolsko leto že sedaj, ker ni izključeno, da bodo cene radi velikega pomanjkanja papirja pozneje višje.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Prof. F. B.: Predmetna debata se je v »Našem Glasu« že tako razvila, da je postal poslan članek brezpredmeten. — K. v Prekmurju: Vaš članek je bil namenjen za današnje številko. Na Vašo željo ga sedaj odložimo. — Savinjsko učiteljsko društvo: Vabilo je že prepozno za to številko. — Novo mesto, H. J.: Vaši želji ne moremo ustreči. — Tov. P. P.: Na Vaša vprašanja Vam ne moremo odgovoriti, ker se vesti od dne do dne izpreminjajo. Ko dobimo točna poročila, jih objavimo v listu. Pozdrav!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Fran Marolt.

Last in založba »Zaveze jugoslovenskega učitelstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Razpisi učiteljskih služb.

Št. 1802. okr. šol. sv.

Razpis učiteljskih služb.

V novomeškem okraju se razpisujejo naslednja mesta v stalno popolnitev:

1. Nadučiteljsko mesto na šestrazredni deški ljudski šoli v Novem mestu;
2. Na trirazredni ljudski šoli v Črmošnicah II. in III. učno mesto;
3. Učiteljsko (voditeljsko) mesto na enorazredni ljudski šoli v Dolžu.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati po predpisani službeni poti do dne 4. avgusta 1920 pri podpisnem okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet v Novem mestu.

dne 3. julija 1920.

Predsednik: Dr. Vončina s. r.

Št. 939.

Razpis nadučiteljske službe.

Čadram, pošta Oplotnica, 6-razrednica, službeno stanovanje, katol. verouk.

Opremljene prošnje je vpsolati do 8. avgusta na tamkajšnji krajni šolski svet.

Okrajni šolski svet Konjice.

dne 4. julija 1920.

Predsednik: Trstenjak s. r.

Št. 87/1.

Razpis služb učiteljic ženskih ročnih del.

Služba stalne učiteljice ženskih ročnih del za šole v Lembergu, na Sladkigori in v Kostivnici.

Pravilno opremljene prošnje je poslati službenim potom do 15. avgusta 1920 okrajnemu šolskemu svetu Šmarje v Celju.

Okrajni šolski svet Šmarje v Celju.

dne 4. julija 1920.

Predsednik: Žužek s. r.

Št. 158.

Razpis mesta učiteljice.

Slivnica pri Celju, štirirazrednica, služba učiteljice.

Postavno opremljene prošnje je vpsolati službenim potom na krajni šolski svet v Slivnici pri Celju do 15. avgusta 1920.

Okrajni šolski svet Šmarje v Celju.

dne 4. julija 1920.

Predsednik: Žužek s. r.

Štev. 1313.

Razpis.

Na dvorazredni ljudski šoli v Doleh se razpisuje v stalno nameščenje nadučiteljske službe.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati do dne 10. avgusta 1920 po predpisani službeni poti. Prosilci, še ne stalno nameščeni v javni ljudskošolski službi na bivšem Kranjskem morajo dokazati državno-zdravniškim izpričevalom, da so fizično popolnoma sposobni za šolsko službo.

Okrajni šolski svet v Litli.

dne 11. VII. 1920.

Predsednik:

Podboj s. r.

Štev. 1142.

Razpis učiteljskih služb.

Na dvorazredni ljudski šoli v Bušeh vasi se razpisuje v stalno namestitev nadučiteljske službe, razven tega tudi učiteljski službi na petrazredni ljudski šoli v Št. Jerneju in na dvorazredni ljudski šoli v Bušeh vasi.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati do dne 10. VIII. 1920, po predpisani službeni poti.

Prosilci, še ne stalno nameščeni v javni ljudskošolski službi na bivšem Kranjskem, morajo dokazati z državno-zdravniškim izpričevalom, da so fizično popolnoma sposobni za šolsko službo.

Okrajni šolski svet Krško.

dne 11. VII. 1920.

Kruta smrt nam je nenadoma ugrabila našega ljubljenega

Romana,

ki je v soboto, dne 24. t. m. mirno v Gospodu zaspal.

V Ljubljani, 26. julija 1920.

Žalujoča družina ANDREJ ŠKULJEVA.